

Besluit onttrekkingsverbod oppervlaktewaterlichamen Waterschap Limburg 2026

Het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg;

gelet op:

- artikel 1.17 van de Waterschapsverordening Limburg;
- de Beleidsregel Instellen onttrekkingsverbod uit oppervlaktewaterlichamen (hierna: de Beleidsregel), vastgesteld door het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg op 16 juli 2026;

overwegende dat:

- artikel 1.17 van de Waterschapsverordening Limburg het dagelijks bestuur de bevoegdheid geeft om, in geval van grote waterschaarste of dreiging daarvan, het onttrekken van water aan oppervlaktewaterlichamen te verbieden, zo nodig in afwijking van verleende vergunningen of geldende algemene regels;
- de Beleidsregel vier droogtefasen onderscheidt (fase groen, geel, oranje en rood), met bijbehorende criteria en maatregelen;
- de Beleidsregel bepaalt dat in droogtefase 3 (fase rood) alle nog toegestane onttrekkingen worden verboden, en dat van een droogtecrisis (fase rood) sprake is zodra ten minste twee van de drie gebiedseigen indicatoren de grenswaarden van die fase overschrijden en/of de afvoer van de Maas lager is dan 16 m³/s;
- op basis van de actuele monitoringsgegevens thans is vastgesteld dat wordt voldaan aan de criteria voor droogtefase 3 (fase rood) als bedoeld in de Beleidsregel, te weten:
 - o het neerslagtekort in Limburg bedraagt meer dan 350 mm;
 - o de afvoer in 80% of meer van het totale aantal referentiebekken is lager dan de basisafvoer;
 - o 80% of meer van de grondwaterbollen staat op het niveau geel of rood, dan wel 40% of meer van de grondwaterbollen staat op het niveau rood;
- daarmee sprake is van een droogtecrisis in de zin van de Beleidsregel (code rood), hetgeen een acuut en ernstig watertekort meebrengt;
- gelet op de ernst en omvang van de droogtecrisis het noodzakelijk is om alle onttrekkingen aan oppervlaktewaterlichamen te verbieden teneinde de meest kwetsbare functies en belangen die afhankelijk zijn van oppervlaktewater te beschermen, en de verdeling van het beschikbare water conform de in het Provinciaal Waterprogramma Limburg 2022–2027 opgenomen regionale verdringsreeks zeker te stellen;
- het voorkomen van onomkeerbare schade aan ecologie, veiligheid van waterstaatswerken en de drinkwatervoorziening zwaarder weegt dan het individuele belang bij de mogelijkheid tot onttrekking van oppervlaktewater;
- het instellen van een volledig onttrekkingsverbod in fase rood in overeenstemming is met de Beleidsregel en dat derhalve wordt gehandeld overeenkomstig artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht;
- het verbod geldt voor zowel vergunde onttrekkingen als onttrekkingen op grond van algemene regels;

BESLUIT:

Artikel 1 Onttrekkingsverbod

Met ingang van 17 juli 2026 om 08u00 is het verboden water te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen in beheer van het Waterschap Limburg.

Artikel 2 Reikwijdte

Het verbod geldt voor alle onttrekkingen van oppervlaktewater aan oppervlaktewaterlichamen in beheer van het Waterschap Limburg, ongeacht of deze plaatsvinden op grond van een vergunning of op grond van de algemene regels van de Waterschapsverordening Limburg.

Artikel 3 Duur

Het verbod geldt tot een nader te bepalen tijdstip. Zodra de omstandigheden dit toelaten, wordt het verbod gewijzigd dan wel ingetrokken. Wijziging of intrekking geschiedt op identieke wijze als de bekendmaking van dit besluit.

Artikel 4 Uitzonderingen

Uitgezonderd van dit verbod zijn onttrekkingen ten behoeve van:

- het drenken van vee;
- het blussen van brand;
- het koelen van fruitboomgaarden
- het voorkomen van paalrot bij funderingen;
- de Procesindustrie.

Artikel 5 Ontheffing

1. In bijzondere situaties kan een incidentele ontheffing van het verbod worden verleend. Een aanvraag om ontheffing wordt getoetst aan de hand van de volgende criteria:
 - a. is er sprake van een groot maatschappelijk belang;
 - b. is er sprake van het ontbreken van een redelijk alternatief;
 - c. zijn de nadelige effecten voor het oppervlaktewaterlichaam niet te groot (het onttrokken debiet mag maximaal 25% van de actuele afvoer bedragen).
2. Een ontheffing kan slechts worden verleend indien ten minste twee van de drie in het eerste lid genoemde criteria bevestigend worden beantwoord.
3. Aan een ontheffing wordt de verplichting verbonden een logboek bij te houden, met daarin voor ieder onttrekkingsmoment: de datum, de plek van onttrekking en het onttrokken volume (in m³).

Artikel 5 Bekendmaking en inwerkingtreding

Dit besluit wordt bekendgemaakt door plaatsing in het Waterschapsblad. Het treedt in werking op 17 juli 2026 om 08u00. Een nieuwsbericht en de bekendmaking worden tevens geplaatst op www.waterschaplimburg.nl. Via persberichten in de regionale media wordt aandacht gevraagd voor dit besluit.

Aldus besloten door het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg op 16 juli 2026,

Het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg,

H. Branderhorst, secretaris-directeur

S.M.M. Borgers, dijkgraaf

TOELICHTING

Algemeen

Op grond van artikel 1.17 van de Waterschapsverordening Limburg is het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg bevoegd om, in geval van grote waterschaarste of dreiging van zo'n situatie, het onttrekken van water aan oppervlaktewaterlichamen te verbieden. Deze bevoegdheid kan zo nodig in afwijking van verleende vergunningen of geldende algemene regels worden uitgeoefend.

Droogtebeleid en fasering

Het dagelijks bestuur heeft de Beleidsregel Instellen onttrekkingsverbod uit oppervlaktewaterlichamen vastgesteld (hierna: de Beleidsregel). De Beleidsregel onderscheidt vier droogtefasen en bevat de voorwaarden voor het instellen van onttrekkingsbeperkingen en onttrekkingsverboden per fase.

Actuele situatie: code rood

Op basis van de actuele droogtemonitoringsgegevens is vastgesteld dat thans sprake is van droogtefase 3 (fase rood) in de zin van de Beleidsregel. Aan de volgende criteria wordt voldaan: het neerslagtekort bedraagt meer dan 350 mm, de afvoer is in 80% of meer van alle referentiebeken gedaald beneden de basisafvoer (10% van de maatgevende piekafvoer) en het grondwaterstandsbeeld geeft in ten minste 80% van de grondwaterbollen een geel of rood signaal (dan wel in ten minste 40% een rood signaal[TS1.1]). Deze omstandigheden zijn indicatief voor een ernstige droogtecrisis waarbij grote en potentieel onomkeerbare schade dreigt aan ecologische waarden, waterstaatswerken en de zoetwatervoorziening.

Verdringingsreeks

De Beleidsregel bevat een weging van belangen conform de in het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.14) opgenomen verdringingsreeks, zoals nader uitgewerkt in het Provinciaal Waterprogramma Limburg 2022–2027 voor oppervlaktewateren in Limburg. Veiligheid van waterstaatswerken, drinkwatervoorziening en natuur gaan voor aan de belangen van energieproductie en overige economische functies. Het in-

stellen van een volledig onttrekkingsverbod in fase rood draagt bij aan een correcte toepassing van deze wettelijke rangorde.

Motivering van de maatregel

Gelet op de ernst van de actuele droogtecrisis (code rood) is het dagelijks bestuur van oordeel dat niet kan worden volstaan met de partieel geldende verboden en uitzonderingen die in de eerdere droogtefasen van kracht zijn. In overeenstemming met de Beleidsregel worden in fase rood alle nog toegestane onttrekkingen verboden. De Beleidsregel voorziet in de mogelijkheid van incidentele ontheffingen voor gevallen die voldoen aan de cumulatieve criteria van artikel 4 van dit besluit, zodat bij zwaarwichtige maatschappelijke belangen een maatwerkoplossing mogelijk blijft.[TS2